

## *Disposicions generals – Instruccions*

**INSTRUCCIÓ tècnica per a l'aplicació de criteris ambientals en els contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments de titularitat municipal, aprovada per Decret d'Alcaldia S1/D/2021-634.**

Decret.

En ús de les facultats conferides a aquesta Alcaldia per l'article 13 de la Carta Municipal de Barcelona,

Disposo

Primer. Aprovar la instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris ambientals en els contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments de titularitat municipal.

Segon. Publicar la instrucció a la Gasetta Municipal i a la Seu Electrònica de l'Ajuntament de Barcelona pel seu general coneixement.

Tercer. Notificar als interessats.

Barcelona, 13 de setembre de 2021. L'alcaldeessa, Ada Colau Ballano.

## **INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS AMBIENTALS EN ELS CONTRACTES QUE TINGUIN PER OBJECTE LA GESTIÓ D'EQUIPAMENTS DE TITULARITAT MUNICIPAL**

### **Programa Ajuntament + Sostenible**

#### **Introducció**

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats de la realització de les funcions dels serveis municipals.

El Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 DE 24 d'abril, de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona estableix l'elaboració d'un Pla anual de contractació i aprova les guies de contractació pública social i ambiental, incloent-hi les instruccions tècniques en les quals es proposen criteris ambientals específics a tenir en compte en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris. Les Instruccions tècniques de

sostenibilitat en la contractació formen un conjunt coherent de normes que es complementen dins d'un programa de major abast com és el Programa Ajuntament + Sostenible.

En els equipaments municipals de gestió directa els responsables del centre han d'aplicar el conjunt d'instruccions tècniques. Tanmateix en molts casos la gestió es realitza mitjançant un contracte de serveis, un contracte de concessió de serveis o bé mitjançant la modalitat de gestió cívica, pel qual és l'empresa o entitat adjudicatària qui s'encarrega de la gestió durant el temps definit.

Per tal que la qualitat ambiental de l'equipament i la seva gestió sigui homogènia entre els espais o equipaments de gestió municipal directa i els que no ho són, cal que els plecs de contractació incorporin de forma integral criteris ambientals recollits en diverses instruccions tècniques de contractació.

Aquesta nova instrucció concreta, per a una tipologia de contractes específics - els contractes que tenen per objecte la gestió d'equipaments de titularitat municipal - tot el seguit d'aspectes que ara es troben recollits en normes diferents (annex I). Amb això es vol facilitar la incorporació dels criteris ambientals en la contractació del servei de gestió dels equipaments agrupant-los en un únic document.

Tanmateix, per tal d'estendre l'abast d'aquesta instrucció a totes les tipologies de gestió d'equipaments municipals, es contempla la seva aplicació a la gestió d'equipaments de titularitat municipal mitjançant la modalitat de gestió cívica, i en conseqüència, a les bases de gestió cívica que s'aprovin a partir de la seva entrada en vigor.

La instrucció dona un tractament específic als **equipaments d'educació ambiental** i d'impuls de la cultura de la sostenibilitat, en tant que aquests han de ser un referent en l'aplicació de criteris ambientals en tots i cadascun dels aspectes de gestió i funcionament ordinari i no ordinari.

Finalment la instrucció reconeix també l'existència d'**equipaments ambientalment singulars** com aquells que, tenint una missió no directament relacionada amb la cultura de la sostenibilitat, integren en el disseny del propi edifici aquesta missió. La seva gestió ha de ser igualment exemplar i garantir l'excel·lència ambiental.

## 1. OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 de contractació pública sostenible, els criteris ambientals per a la contractació de la gestió d'equipaments de titularitat municipal i de determinats serveis que es presten en aquests.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Caracteritza les tasques incloses en els contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments.
- b. Defineix els criteris ambientals que s'han d'aplicar en cada cas.

- c. Estableix el sistema de seguiment.

## 2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

### 2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 de contractació pública sostenible, aquesta instrucció és de compliment obligatori en els contractes subscrits per l'Ajuntament de Barcelona i les seves entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual la gestió d'equipaments de titularitat municipal i que incloguin com a obligació de l'empresa adjudicatària alguna de les tasques que estableix l'apartat 3, "Abast".

Així mateix, aquesta instrucció és d'aplicació a la gestió d'equipaments de titularitat municipal mitjançant la modalitat de gestió cívica que s'estableix a les bases de gestió cívica que s'aprovin a partir de la seva entrada en vigor i als convenis que es formalitzin en la seva aplicació.

### 2.2 Incorporació als plecs

Els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i han de garantir en tots els casos la incorporació en els plecs del contracte dels criteris ambientals - sigui com a requisit de solvència, criteri d'adjudicació, condició d'execució, prescripció tècnica o qualsevol altre que d'acord amb la normativa legal es consideri adequat - o adaptar-los, si és necessari, a les característiques del contracte quan ho requereixi.

### 2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia de contractació pública sostenible, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes poden considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent ha de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

## 3. ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris ambientals per a les diferents tasques que formen part dels serveis considerats en els contractes que tenen per objecte la gestió d'equipaments municipals així com de qüestions generals del funcionament ordinari d'aquests, entre d'altres:

- Informació i atenció pública i tasques administratives generals
- Programació d'activitats: formatives, lúdiques o de lleure, exposicions
- Gestió d'espais
- Suport a entitats

- Disseny i producció de material imprès
- Disseny i producció de material digital i de manteniment i dinamització web i xarxes socials
- Neteja i manteniment dels espais
- Subcontractació: serveis i obres
- Subministraments (electricitat)
- Dotació de mitjans propis: equips informàtics, vestuari i mobiliari d'oficina

La instrucció també estableix criteris per a determinats tipus de serveis dins d'equipaments o espais de titularitat municipal que poden ser objecte de contracte diferenciat:

- Botiga - Llibreria
- Servei de bar, restauració i/o vending

Aquesta instrucció s'aplica a tot tipus d'equipaments de titularitat municipal, independentment de la seva funció (cultural, esportiu, educatiu, social...), quan la seva gestió es realitza de forma indirecta mitjançant contractes de serveis, contractes de concessió de serveis.

Quan a la modalitat de gestió cívica, aquesta instrucció serà d'aplicació a les bases de gestió cívica i als convenis que la formalitzin que s'aprovin a partir de la seva entrada en vigor.

La instrucció no és aplicable als equipaments, espais o dependències municipals de gestió directa, al quals són d'aplicació les Instruccions de sostenibilitat en la contractació o mesures de govern sobre aspectes ambientals de gestió aprovades a l'efecte.

## 4. PRIORITATS

### 4.1 Prioritats

De manera conseqüent amb els compromisos adquirits per l'Ajuntament de Barcelona amb la protecció del medi ambient, i d'acord amb el conjunt d'instruccions tècniques d'ambientalització aprovades pel Decret d'Alcaldia de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona, en contractar la gestió dels equipaments de titularitat municipal és prioritari seguir els principis següents:

- Excel·lència en l'aplicació de les polítiques ambientals municipals
- Mantenir la coherència de criteris de gestió ambiental en les diverses facetes de gestió, alineats amb els criteris de gestió ambiental de les dependències municipals
- Promoure i consolidar bones pràctiques ambientals en la gestió
- Promoure i apropar a la ciutadania els productes i serveis de qualitat ambiental

- Contribuir activament a la sensibilització ambiental de visitants i persones usuàries, així com a la formació ambiental del personal dedicat a la seva gestió.

Atesa la diversitat de tipologies d'equipaments municipals que poden ser objecte d'aquesta instrucció, els principis assenyalats s'han d'aplicar en cada cas, en funció de les tasques a desenvolupar pel gestor de l'equipament. A tal efecte la unitat promotora del contracte ha d'identificar aquelles tasques o activitats per a les que la present instrucció assenyalava criteris ambientals i incorporar-los als plecs de contractació.

En els casos de contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments o espais de nova creació o de redefinició, on l'empresa adjudicatària s'hagi de fer càrrec parcialment o totalment d'aspectes no habituals de la gestió ordinària (com poden ser la decoració, instal·lació d'il·luminació, compra de mobiliari, d'equips informàtics o altres aparells electrònics com pantalles interactives, etcètera) l'aplicació d'aquesta instrucció cal que es complementi amb criteris establerts en les instruccions de sostenibilitat en la contractació que siguin d'aplicació.

L'òrgan de contractació pot incrementar el grau d'exigència ambiental contemplant també els criteris regulats a les Instruccions tècniques, referenciades a l'annex I.

Els equipaments d'educació ambiental de titularitat municipal han de ser un referent en tots els aspectes ambientals de la seva gestió. Per aquest motiu els responsables municipals d'aquests, quan licitin els contractes de gestió d'aquests equipaments, han d'aplicar les instruccions tècniques de sostenibilitat en la contractació amb el nivell màxim d'ambició possible tal com s'assenyala en l'apartat corresponent d'aquesta instrucció.

L'annex IV recull de forma sintètica els criteris ambientals recollits en aquesta instrucció i n'assenyala aquells que es consideren prioritaris, essent necessari que l'òrgan de contractació en garanteixi el seu compliment.

## 4.2 Informe justificatiu

En cas que la direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent, sigui per motius tècnics o econòmics, consideri que no són aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals referits en els apartats següents, o bé consideri el contracte en sí mateix, pel tipus d'equipament o espai, com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, o consideri que disposa d'un mecanisme diferent que permetrà avançar en els criteris aquí plantejats per una via diferent a l'aplicació de la instrucció, ho ha d'indicar i precisar en un informe que concreti, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials de l'equipament o espai, la gestió del qual és objecte de contractació.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials assenyalats amb els criteris ambientals definits en aquesta instrucció, de manera contrastada o bé, una descripció del mecanisme alternatiu implementat.

Aquest informe ha de constar en l'expedient de contractació i ha d'estar a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

## 5. CRITERIS AMBIENTALS PER A LA GESTIÓ D'EQUIPAMENTS MUNICIPALS

L'òrgan de contractació ha de recollir en els plecs de la licitació aquells aspectes assenyalats que estiguin relacionats amb el centre i l'activitat objecte del contracte. Ho pot fer de la manera que consideri més convenient atesa la diversa naturalesa dels criteris: sigui incorporat a la part corresponent del catàleg de serveis del centre, sigui com a prescripció tècnica, com a requisit de solvència, criteri d'adjudicació, condició especial d'execució o com a obligacions de l'adjudicatari.

Els criteris que aquí es presenten no exclouen que l'òrgan de contractació pugui, per la mateixa singularitat del centre, incorporar criteris ambientals particulars més exhaustius o més exigents.

L'adjudicatari ha de vetllar per la coherència dels criteris de gestió i funcionament ordinari en tot el centre i les activitats que s'hi desenvolupen i és el responsable únic davant l'òrgan de contractació de l'Ajuntament o dels seus ens dependents del seu compliment. És seva la responsabilitat de fer arribar a totes les organitzacions i entitats que participin en les activitats del centre els criteris ambientals que regeixen la gestió i el funcionament ordinari del centre, així com de vetllar pel seu compliment.

### 5.1 Informació, atenció ciutadana i tasques administratives generals.

#### I- Qualitat ambiental del paper

L'adjudicatari ha de fer un consum responsable del material d'oficina, en especial del paper. El paper utilitzat en les tasques d'informació i atenció ciutadana, així com d'ús general d'oficina i administració, ha de ser paper fabricat amb fibres 100% reciclades, tal com es defineix a les ecoetiquetes Tipus I com l'Àngel Blau, Distintiu de garantia de qualitat ambiental (llegenda paper reciclat), FSC recycled, PEFC recycled o equivalent.

#### II- Informació ambiental

En aquells centres o equipaments, la cartera o catàleg de serveis dels quals, incorpori el Servei d'informació, l'adjudicatària ha d'atendre qualsevol requeriment de col·laboració del Districte en el qual estigui ubicat l'equipament en la divulgació d'informació de temes ambientals bàsics.

En aquest sentit, el gestor del centre ha de col·laborar i disposar del suport dels equipaments ambientals de referència (veure Recursos de l'Ajuntament de Barcelona a Annex II)

### 5.2 Activitats.

#### I- Activitats ambientals

Es pot valorar com a millora que l'adjudicatari es comprometi a tenir a la cartera o catàleg de serveis, una línia de col·laboració oberta amb els equipaments d'educació ambiental municipal i l'Aula ambiental de districte, per tal d'incorporar activitats d'educació ambiental a la programació del centre o bé promoure activitats conjuntes (veure Annex II)

## II- Exposicions

En les exposicions organitzades en el marc de la gestió de l'equipament s'ha de tenir en compte la incorporació de criteris ambientals pel que fa a:

- Disseny de l'exposició, materials i elements d'il·luminació:
  - S'ha de promoure i prioritzar la reutilització de materials existents
  - Cal que es configuren els equips i instal·lacions que consumeixen energia amb sistemes actius d'estalvi.
  - S'ha de fomentar productes amb el màxim de matèria primera reciclada i articles amb altres qualitats ambientalment positives (fruit de l'aplicació d'eines d'ecodisseny) així com els materials més sostenibles i més fàcilment reciclables.
  - La fusta i materials de fusta han de tenir garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles (certificació FSC, PEFC o equivalent).
  - Els elements d'il·luminació de nova adquisició han de ser de la màxima eficiència energètica disponible al mercat, com a mínim de Classe A o superior i preferentment de tipus LED.
- Muntatge i desmuntatge de l'exposició:
  - Cal garantir que s'aprofitin, sempre que sigui possible, els materials expositius i recursos existents a la pròpia instal·lació o d'exposicions anteriors.
  - Cal garantir que les pintures, vernissos, coles, esprais i altres materials similars utilitzats, siguin lliures de dissolvents orgànics, i cal evitar que continguin substàncies perilloses per a l'entorn o per a les persones (metalls pesants, formaldehid, ftalats, CFC, HCFC), sempre que sigui possible, acreditat mitjançant certificacions ecològiques (Ecoetiquetes tipus I o equivalent).
  - Cal garantir la correcta gestió dels residus generats durant el procés de muntatge i desmuntatge.

En el cas que l'organització de l'exposició vagi a càrrec de tercers, l'adjudicatari ha de comunicar a aquests els criteris establerts, i si cal, fer-ho constar al full de cessió de l'espai (veure apartat 5.3).

## III- Esdeveniments

L'organització de l'esdeveniment ha de preveure actuacions de prevenció de residus (per exemple, evitar l'ús de gots d'un sol ús, de vaixel·la reutilitzable, etcètera) i disposar de la informació adequada i dels mitjans necessaris per garantir la recollida selectiva de residus.

En el cas que l'organització de l'esdeveniment vagi a càrrec de tercers, l'adjudicatari ha de comunicar a aquests els criteris establerts, i si cal, fer-ho constar al full de cessió de l'espai (veure apartat 5.3).

Es pot sol·licitar informació i/o assessorament a les aules ambientals de referència del districte en relació a l'ambientalització d'esdeveniments que organitzi l'equipament, sigui de forma directa, sigui a càrrec de tercers.

En els plecs dels contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments que contemplin la implementació de projectes per grans esdeveniments, l'òrgan de contractació ha de valorar com a criteri d'adjudicació la inclusió d'un Pla d'ambientalització, en els termes de la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en esdeveniments vigent.

La idoneïtat d'aquest pla d'ambientalització cal que es valori segons el grau d'incorporació d'aspectes ambientals que proposi, per a la qual cosa cal prendre de referència els àmbits temàtics i les mesures proposades a la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en esdeveniments i que de forma resumida queden recollides al seu annex.

### **5.3 Gestió d'espais**

Des de la gestió del centre s'ha de vetllar per la coherència de criteris de gestió i funcionament ordinari en tot el centre i les activitats que s'hi desenvolupen. Conseqüentment en els actes de cessió o lloguer d'un espai del centre, l'adjudicatari ha de:

- Preparar un document que reculli les actuacions de bones pràctiques ambientals relacionades en qualsevol dels apartats d'aquesta instrucció que hagin estat implantades en el centre i que siguin pertinents a l'activitat prevista en l'espai objecte de cessió, i cal que l'adjunti com a annex al document de cessió o lloguer de l'espai.
- Vetllar per a que l'entitat beneficiària de la cessió o lloguer hi doni compliment i fer els requeriments corresponents en casos d'incompliment.
- El document de cessió o lloguer cal que incorpori una clàusula que estipuli que l'incompliment reiterat dels aspectes de gestió ambiental pot ser causa de rescissió del contracte o de desestimació de sol·licituds de cessió futures.

### **5.4 Suport a entitats**

L'adjudicatari del centre ha de facilitar a les iniciatives ciutadanes, grups, entitats, clubs, ..., a les quals ha de donar suport en el marc del contracte de serveis, informació i contactes dels programes d'educació ambientals, equipaments ambientals municipals i altres recursos disponibles per part de l'Ajuntament de Barcelona per tal de facilitar l'ambientalització de les entitats i la de les activitats que duen a terme.

Les entitats a les quals hagi de donar suport l'equipament poden sol·licitar informació i/o assessorament a les aules ambientals de referència del districte.



## 5.5 Disseny i producció de material de comunicació imprès

L'òrgan de contractació i l'adjudicatari han de vetllar per fer un ús responsable dels recursos i d'utilitzar les noves tecnologies de la comunicació per minimitzar la producció i consum de material imprès.

En qualsevol cas, en la producció de material imprès l'adjudicatari ha d'ajustar-se als estàndards ambientals del material imprès de l'ajuntament:

- La producció d'elements en suport paper (cartells, díptics o similars, catàlegs, cartes, butlletins, fulls informatius o qualsevol altre tipus de publicació amb caràcter puntual o periòdic ) cal que es faci sobre paper reciclat 100%.
- Per a la producció d'elements impresos en suport plàstic (banderoles, pancartes, roll-ups, etcètera) s'ha de triar suports monomaterials (tot polipropilè (PP), tot polietilè (PE) o altres), s'ha d'evitar els materials mixtos que dificulten el reciclatge posterior, i s'ha de prioritzar aquells amb el major contingut reciclat i/o amb materials més sostenibles i més fàcilment reciclables.

El nombre de còpies o unitats impreses ha de respondre a una estimació correcta de les necessitats, inclosa la revisió i l'optimització de la base de dades de contactes de destinataris.

## 5.6 Disseny i producció de material digital i de manteniment i dinamització web i xarxes socials

Els productes digitals que permeten ser impresos pels usuaris, com publicacions electròniques dinàmiques (web) o no dinàmiques (butlletins o similars) han d'optimitzar el disseny des del punt de vista ambiental, entre d'altres:

- Aplicar un disseny que respecti els protocols d'accessibilitat en línia (WAI, W3C, etcètera) i que incentivi la lectura en línia.
- Que les plantilles d'estil per a la impressió en paper estiguin adaptades per generar una versió simplificada que optimitzi text i imatge al format de pàgina (simplificar capçaleres, eliminar menús...) i minimitzi el consum de tintes (eliminar colors de fons, reduir mides, eliminar imatges...).
- En productes de comunicació digital i en les operacions de divulgació d'informació (càrrega i descàrrega de documents), incorporar missatges per promoure la lectura en línia i desincentivar la impressió.
- En manteniment de continguts web, facilitar versions .pdf de parts o capítols de la publicació.

## 5.7 Neteja i manteniment dels espais

En aquells casos en què, com a part dels serveis de gestió de l'equipament, s'inclouin les tasques de neteja i/o de manteniment de les instal·lacions, l'òrgan de contractació ha de garantir que l'adjudicatari apliqui els criteris ambientals propis de l'Ajuntament de Barcelona en la resta de dependències municipals.

A tal efecte l'òrgan de contractació ha d'incloure en els plecs del contracte els aspectes relacionats a continuació, que són d'obligat compliment per l'entitat adjudicatària, tant si realitza les tasques de forma directa (amb personal propis) com quan ho faci de forma indirecta (a través de subcontractació).

## I- Qualitat ambiental dels productes i articles de neteja

Els productes bàsics de neteja general - líquid de fregar, neteja vidres, neteja dor de superfícies general o multiús i neteja dor de superfícies ceràmiques - han de complir amb el requisits de compostos químics pel que fa a la formulació del producte que es descriuen en alguna ecoetiqueta de tipus I<sup>1</sup>, com per exemple l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent.

El requeriment anterior cal que s'incorpori en la neteja general d'espais sense requeriments especials - recepció, oficines, etcètera - sense perjudici d'aquells espais o centres que en general requereixin neteges especialitzades, com podrien ser equipaments esportius, piscines, banys, etcètera.

Quan sigui responsabilitat de l'adjudicatari la reposició dels articles de cel·lulosa - el paper higiènic, paper eixugamans i altres articles de cel·lulosa - aquests han de ser produïts a partir de cel·lulosa 100% reciclada postconsum.

## II- Manteniment general

L'adjudicatari ha de garantir el compliment del Protocol de la Direcció de Logística i Manteniment de l'Ajuntament de Barcelona que estigui vigent.

L'adjudicatari ha de garantir que es faci un ús racional de l'energia i l'aigua:

- ajustar els horaris de funcionament de l'enllumenat, de la climatització i de qualsevol altre equip o instal·lació consumidora d'energia a les activitats que es desenvolupen en el centre, a l'ocupació dels diferents espais i als horaris d'apertura del mateix centre, assegurant que en els espais no ocupats tant la climatització, com l'enllumenat, com altres instal·lacions o equips consumidors romanguin apagats, sempre que la sectorització d'aquestes instal·lacions permeti aquesta gestió;

- ajustar les temperatures de consigna als valors límit establerts al RITE per edificis administratius i altres de pública concurrència, d'acord amb la Guia bàsica d'eficiència energètica en edificis municipals de l'Agència de l'Energia de Barcelona, que són els següents (en condicions d'humitat relativa d'entre 30-70%): no superior a 21°C en recintes calefactats (hivern) i no inferior a 26°C en recintes refrigerats (estiu).

- vetllar per ajustar els horaris de neteja del centre de tal manera que es minimitzi el consum energètic associat, com ara, programant la neteja encara en horari d'apertura del centre, si és compatible amb les activitats que s'hi desenvolupen;

---

<sup>1</sup> Les ecoetiquetes tipus I són aquelles que en el procés de certificació incorporen una tercera part independent, segons els requeriments específics de la norma ISO 14024.

- portar un control de les instal·lacions d'aigua atenent ràpidament les pèrdues per fuites o degoteig d'aixetes.

En el cas de llogar un espai a una entitat externa, cal que l'adjudicatari del centre vetlli per fer complir els mateixos criteris d'ús racional de l'energia i l'aigua.

### III- Gestió de residus

El sistema de recollida de residus interna del centre ha d'incloure un sistema de recollida (bujols i bosses) per a totes les fraccions de residus que en cada moment i emplaçament de l'edifici siguin objecte de recollida selectiva en el model de recollida selectiva municipal, i que, en general, són les següents:

- Paper i cartró (contenedor blau)
- Envasos lleugers: plàstic, llaunes i brics (contenedor groc)
- Vidre (contenedor verd)
- Matèria orgànica (contenedor marró)
- Rebuig (contenedor gris)

S'ha de garantir que es subministren tots els bujols de recollida necessaris, i que aquests estiguin correctament identificats i senyalitzats, seguin el format d'etiquetes de l'Annex III

L'adjudicatari ha de garantir que aquests són correctament lliurats als serveis de recollida de residus municipals o a un gestor autoritzat.

Més enllà d'aquestes fraccions, l'òrgan de contractació pot incorporar altres fraccions que poden ser objecte de la recollida selectiva en l'edifici, d'acord amb la implantació prèvia ja existent o de l'activitat específica d'aquest. Aquestes poden ser, entre d'altres: Documents (contenedor de paper específic per a la destrucció de documents), piles i bateries, cartutxos de tinta i tòners, residus mèdics i de farmàcia (si hi ha una dependència d'aquest tipus dins l'edifici).

## **5.8. Subcontractació de serveis i obres**

### I- Serveis

L'adjudicatari ha de vetllar per la inclusió dels requeriments ambientals regulats en aquesta instrucció en les subcontractacions de serveis que es portin a terme. Aquests requeriments són d'obligat compliment pel subcontractista.

En el cas d'equipaments que subcontracten activitats a tercers tals com proveïdors o talleristes, l'adjudicatari ha d'afavorir la incorporació dels criteris que estan establerts a la guia "Fem pinya contra el canvi climàtic" (Annex II).

## II- Obres

En els contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments que contemplin l'execució d'obres, l'òrgan de contractació ha d'incorporar en els plecs l'obligatorietat de compliment de la versió vigent del Manual de qualitat de les obres a la ciutat de Barcelona, implantació i incidència de l'espai públic i els seus annexos, en especial les mesures preventives i correctores que s'han d'aplicar durant l'execució de les obres, per tal de reduir l'impacte ambiental de l'entorn afectat per aquestes.

### **5.9 Subministraments generals**

En el cas que el contracte de gestió comporti l'obligatorietat de l'adjudicatari de contractar individualment el subministraments generals, l'adjudicatari ha de contractar energia elèctrica amb una comercialitzadora classe "A" d'acord als criteris de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (CNMC), que comercialitzi energia renovable amb garantia d'origen certificada.

A efectes de la licitació del contracte de gestió del centre, cal establir:

- a) Que les empreses licitadores han d'incloure a la seva oferta una declaració responsable conforme es comprometen a contractar l'energia elèctrica amb una comercialitzadora classe A.
- b) Que l'empresa adjudicatària ha de subscriure aquest contracte durant el període inicial i lliurar-ne còpia als responsables municipals per a la seva validació, els quals en cas de no conformitat poden requerir els canvis corresponents.

Un cop en vigor, l'adjudicatari ha de presentar còpia de les factures on s'especifica la qualificació de l'empresa comercialitzadora, quan així li sigui requerit per la unitat responsable del seguiment de contracte.

### **5.10 Dotació de mitjans**

En les licitacions que prevegin la dotació de mitjans com equips informàtics, vestuari o mobiliari, l'òrgan de contractació ha d'incorporar els criteris ambientals de les instruccions corresponents, tal com es descriu a continuació, sens perjudici de poder aplicar altres criteris més exhaustius o per altres materials no contemplats en aquesta instrucció:

#### I. Equips informàtics

Aquests criteris cal que s'apliquin quan es tracti d'equips multifunció, estacions de treball (ordinadors de sobretaula, ordinadors de sobretaula integrats i *thin clients*) i equips portàtils. Per contra, no s'han d'aplicar a petites impressores i faxes, aparells de telefonia mòbil, tauletes tàctils, organitzadors personals (PDA) o altres aparells electrònics similars, ni a servidors de dades (propis o externs).

- Tots els equips informàtics han de complir amb els requeriments de consum elèctric típic (o TEC, "Typical Energy Consumption") que estableix la darrera versió de l'estàndard Energy Star o equivalent.

- Fotocopiadores i equips multifunció:

- Han de tenir la capacitat d'imprimir, copiar i escanejar a doble cara de manera automàtica.
- Han de garantir la idoneïtat tècnica per imprimir i copiar tant en paper 100% reciclat postconsum, com no reciclat, segons la norma EN 12281 o equivalent.
- Per la retirada d'equips vells que no s'hagin de revertir a l'Ajuntament, cal avaluar el seu estat i la possibilitat de fer-ne donació gratuïta a organitzacions sense ànim de lucre per a la seva reutilització. En cas que l'equip no es pugui reutilitzar, s'ha de garantir que es gestiona correctament per mitjà dels canals de recollida establerts per la normativa de residus d'aparells elèctrics i electrònics.

La unitat promotora del contracte pot fer uns requeriments més amplis en relació, per exemple, a ergonomia, soroll, limitació d'emissió de substàncies nocives, als consumibles d'impressió, etcètera, a partir de l'establert a la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els equips informàtics.

## II- Vestuari

El vestuari necessari per l'execució del contracte ha de complir els següents requeriments, sempre que incorpori la imatge corporativa municipal o vagi logotipat amb senyes identificatives d'organismes municipals:

- Han d'haver-se produït respectant els drets bàsics en el treball, recollits en la Declaració de l'Organització Internacional del Treball (OIT), relativa als principis i drets fonamentals.
- Han de complir amb els requisits de limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final, tal com defineix l'estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent.
- En el cas de vestuari amb imatge municipal: en la retirada per canvi o substitució i en qualsevol cas a la finalització del contracte, s'ha d garantir:
  - La desinstitucionalització de les peces (eliminació d'elements identificadors corporatius)
  - La gestió ambientalment correcta: reaprofitament, reutilització o reciclatge tèxtil

L'òrgan de contractació pot fer requeriments més exhaustius en relació a la procedència ecològica de les fibres de les peces de cotó, al percentatge reciclat de les fibres sintètiques, a les garanties de comerç just de les peces, entre d'altres en aplicació de la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els productes tèxtils.

### III- Mobiliari d'oficina

En la dotació de mobiliari nou o reposició del mobiliari existent, cadascun dels productes adquirits que contingui fusta o productes derivats de la fusta (inclòs el mobiliari de fibres de fusta, aglomerats, contraxapats, DM i altres materials similars) ha de disposar obligatòriament de garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles, acreditables mitjançant la presentació de certificació de gestió forestal sostenible, d'acord amb els sistemes de certificació FSC, PEFC o equivalents (altres esquemes de certificació forestal equivalents i reconeguts internacionalment).

Alternativament a la fusta amb certificació de gestió forestal sostenible, es pot adquirir mobiliari de fusta reciclada amb certificació, verificable a través de la fitxa tècnica del producte o documentació que acrediti el compliment de l'estàndard "EPF recycled wood", "FSC recycled" o altres esquemes equivalents. Així mateix, s'acceptar com a criteri de sostenibilitat l'adquisició de mobiliari de segona ma.

L'òrgan de contractació pot fer uns requeriments més exhaustius en relació amb al contingut en formaldehid i de limitació de substàncies tòxiques, especialment en el cas que els usuaris principals del mobiliari corresponguin al públic infantil, juvenil o gent gran, d'ecodisseny, entre d'altres, en aplicació de l'establert a la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el mobiliari d'oficina vigent.

#### **5.11 Memòria anual**

En els contractes que incorporin la obligatorietat de presentar memòria anual d'execució, l'òrgan de contractació ha d'incorporar en els plecs l'obligatorietat d'introduir un capítol específic que reculli la informació dels serveis subcontractats i dels criteris ambientals i de sostenibilitat aplicats.

### **6. CRITERIS PER SERVEIS DINS D'EQUIPAMENTS O ESPAIS DE TITULARITAT MUNICIPAL QUE PODEN SER OBJECTE DE CONTRACTE DIFERENCIAT**

Determinats equipaments o espais incorporen dins d'ells mateixos, subespais que, per raons de l'activitat, poden ser objecte d'un contracte diferenciat, i que queden exclosos de les obligacions de l'entitat encarregada de la gestió general del centre.

En cada cas, l'òrgan de contractació ha d'incorporar en els plecs del contracte els criteris específics corresponents per a cada activitat objecte de contractació que es descriu a continuació. Així mateix cal que els complementi amb aquells aspectes assenyalats en l'apartat 5 que, per a l'espai i activitat dels serveis objecte de contracte, hagin estat exclosos del contracte de serveis de gestió del centre on s'ubica com la neteja, dotació de determinats mitjans, materials impresos particulars, etcètera).

Si l'espai objecte del contracte ha de ser equipat de nou, o es contempla la reposició i renovació de part de l'equipament, l'òrgan de contractació ha d'introduir com a requeriments o criteris de valoració, criteris de qualitat ambiental, d'estalvi i eficiència energètica, a determinar en cada cas. Per definir aquests criteris els òrgans de contractació disposen de la

Guia de contractació pública ambiental, i del conjunt d'Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat a la contractació (veure annex I).

L'òrgan de contractació ha de vetllar per la coherència de criteris de gestió en el funcionament general i ordinari de totes les activitats i serveis que es desenvolupen dins d'una mateixa ubicació tot i ser objecte de contractes diferenciats.

Els criteris que aquí es presenten no exclou que els òrgans de contractació, per la mateixa singularitat del centre, puguin incorporar criteris ambientals particulars més exhaustius o més exigents.

## 6.1 Botiga-Llibreria

En cas que els plecs de licitació contemplin que els licitadors detallin els articles ofertats en la botiga i/o llibreria, l'òrgan de contractació ha d'incorporar com a criteris d'adjudicació per valorar la qualitat, els aspectes de qualitat ambiental. L'òrgan de contractació pot incorporar algun dels aspectes que s'assenyalen a continuació com obligatori per articles determinats, quan així ho consideri oportú.

Els elements de qualitat ambiental a detallar són els següents, dels quals cal recollir aquells que pertocin depenent del tipus d'articles en qüestió:

### I- Per articles en general: Ecodisseny, ecoetiquetes, certificacions de comerç just i similars

- Desenvolupats i que acreditin l'aplicació de criteris d'ecodisseny, que minimitzen l'impacte en tot el cicle de vida del producte, com els que estableixen les ecoetiquetes tipus I (Distintiu de garantia de qualitat ambiental, Àngel Blau, Cigne Nòrdic o similars).
- De comerç just, d'acord amb la Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006).
- Produïts amb materials d'origen reciclat (per exemple, paper, plàstic o metalls reciclats), materials d'origen renovable i compostable, materials menys contaminants (pintures amb base aquosa), etcètera.
- Fabricats per empreses del tercer sector que es dediquin a la integració social i laboral

### II- Per articles determinats: de fusta, productes tèxtils i aliments

- Articles de fusta (articles d'escriptura -com llapis, bolígrafs- clauers o altres):
  - Articles de fusta autòctona, elaborats de manera artesanal.
  - Articles de fustes exòtiques o tropicals amb garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles, acreditables mitjançant la presentació de la certificació de gestió forestal sostenible, d'acord amb els sistemes de certificació FSC, PEFC o equivalents.
- Productes tèxtils (samarretes, bosses, mocadors i similars):

- Articles procedents de comerç just, d'acord amb Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006)
  - Articles de cotó i fibres naturals procedents d'agricultura ecològica, d'acord amb el Reglament CE 834/2007, segons el Global Organic Textile Standard (GOTS) o normes equivalents.
  - Articles de fibra sintètica amb contingut de fibra reciclat.
  - Articles amb garanties de limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final, tal com estan definits en l'estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent.
- Aliments, pel que fa al seu origen i qualitat,
- procedents d'agricultura ecològica, d'acord amb el Reglament (CE) núm. 834/2007.
  - procedents de comerç just, d'acord amb Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006)

### III- Bosses

En l'atenció al client cal estar sempre en condicions d'oferir bosses reutilitzables, incloses del propi marxandatge.

Alternativament les bosses han de ser de paper 100% reciclat, i en cap cas es poden lliurar als clients bosses de plàstic d'un sol ús.

### IV- Objectiu ambiental

L'òrgan de contractació pot establir com a criteris d'adjudicació per la seva qualitat ambiental, els articles de marxandatge que fomentin comportaments sostenibles com la reutilització, l'eficiència energètica o les energies renovables: envasos i embolcalls reutilitzables (carmanyoles, ampolles, *boc&rolls*), carregadors solars, bombetes LED i articles similars.

## **6.2 Serveis de bar i restauració**

L'òrgan de contractació ha d'aplicar els criteris de qualitat ambiental de la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació vigent, que consideri rellevants i pertinents a la tipologia de servei concret. Els criteris seleccionats cal que es detallin en els plecs per tal de facilitar a les empreses licitadores la preparació de la seva oferta.

En tots els casos en què un criteri s'assenyali aquí com a valorable, la unitat promotora del contracte pot també incorporar el criteri per algun dels productes com a obligatori, així com establir un nombre mínim obligatori de productes amb les qualitats assenyalades.

### I- Origen i qualitat dels productes



- L'adjudicatari sempre ha d'oferir la possibilitat de servir aigua de xarxa en gerres.
- L'adjudicatari sempre ha d'incorporar cafè i/o sucre d'agricultura ecològica i/o de comerç just com a producte bàsic.
- S'ha de valorar que s'incorporin productes d'agricultura ecològica i/o de comerç just a l'oferta de te, infusions i xocolata soluble.
- S'ha de valorar que s'incorporin productes d'agricultura ecològica a l'oferta de:
  - làctics (llet, iogurts) i begudes vegetals (soja, ametlles, civada, arròs)
  - suc i begudes fresques
  - rebosteria dolça i galetes
  - aperitius salats, *snacks*, fruits secs

S'entén com a productes procedents d'agricultura ecològica aquells produïts i comercialitzats d'acord amb l'establert al Reglament (CE) núm. 834/2007, i procedents de comerç just aquells produïts i comercialitzats d'acord amb la Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006).

Els criteris s'han definit pel que seria un servei bàsic de cafeteria-bar. També en aquests casos, així com quan es tracti de servei de restauració amb cuina inclosa, la unitat promotora pot ampliar els criteris a tot tipus d'aliments (fruites i verdures, carns, peix, ous, cereals, etcètera) seguint els criteris per a menjadors establerts a la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació.

## II- La vaixel·la, la coberteria i el parament de les taules

- Sempre que entre el material inventariat i cedit hi hagi la corresponent dotació de safates, plats, gots i coberts reutilitzables, l'adjudicatària està obligada a fer-los servir de forma exclusiva i a la seva reposició en cas de trencament o pèrdua. En cap cas es pot oferir als clients el servei en articles de plàstic d'un sol ús.
- En els serveis que s'utilitzin safates, queda expressament prohibit l'ús de paper d'un sol ús per protegir les safates.
- Quan sigui necessari utilitzar articles de parament de paper d'un sol ús (tovalles i tovallons), aquests han de ser de paper 100% reciclat.
- En cas de serveis per endur (*take away, coffee to go*) les safates i gots han de ser articles compostables segons la norma UNE-EN 13432:2001 o equivalent.

## III- Serveis de càtering

L'òrgan de contractació, ha d'incorporar les següents obligacions en la contractació de serveis de càtering:

- Les safates, els plats, els gots/tasses i els coberts han de ser reutilitzables.

- L'aigua sempre s'ha de servir de subministrament urbà i en gerres. Només es pot servir embotellada, i sempre en envàs de vidre, l'aigua amb gas o de mineralització especial.
- Els tovallons de paper, i en cas de parament amb tovalles de paper d'un sol ús, han de ser de paper 100% reciclat.
- El cafè cal que sigui d'agricultura ecològica i comerç just com a mínim la llet o una beguda vegetal o un suc ha de ser d'agricultura ecològica, i com a mínim un producte de rebosteria dolça o salada cal que sigui d'agricultura ecològica.
- Sempre s'ha de valorar una oferta addicional de productes d'agricultura ecològica.

Alternativament a la incorporació dels aspectes anteriors en tots i cadascun dels serveis, l'òrgan de contractació pot cedir la iniciativa a les empreses licitadores i que siguin aquestes les que defineixin i incorporin a la seva oferta un menú de càtering ecològic, el qual ha de ser objecte de valoració seguint els criteris assenyalats anteriorment: qualitat ambiental dels articles de parament, nombre de productes d'agricultura i comerç just. En aquest cas l'adjudicatària té l'obligació d'incorporar aquest menú en la seva oferta a qualsevol demanda de càtering que se li faci des del centre. Sempre que sigui contractat, aquest servei ha d'assenyalar de forma visible les característiques i productes ecològics que el componen.

### **6.3 Serveis de vending (inclosos dispensadors d'aigua)**

Les màquines de vending, inclosos dispensadors d'aigua, que s'instal·lin en equipaments i espais de titularitat municipals han de complir amb les directrius establertes per les pròpies dependències municipals i que es recullen en la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació, així com en la Instrucció d'Alcaldia en relació a l'aigua envasada i l'ús de gots de plàstic - i altres elements de plàstic- d'un sol ús en les dependències i serveis municipals vigent.

L'òrgan de contractació ha d'incorporar en els plecs del contracte els criteris que consideri rellevants i pertinents a la tipologia del centre entre els que es relacionen a continuació. Els criteris seleccionats s'han de detallar en els plecs per tal de facilitar a les empreses licitadores la preparació de la seva oferta.

En tots els casos en què un criteri s'assenyali aquí com a valorable, l'òrgan de contractació pot també incorporar el criteri per algun dels productes com obligatori, així com establir un nombre mínim obligatori de productes amb les qualitats assenyalades.

#### I- Màquines de begudes calentes

- Sempre han de tenir l'opció d'oferir el servei amb got o sense (bimodal) i, sempre que sigui possible, amb un cost afegit pel lliurament de got per tal d'afavorir l'ús de gots reutilitzables.
- El cafè ha de ser d'agricultura ecològica i de comerç just. Aquesta condició també es pot ampliar a altres productes com el sucre, el cacau i el te.

- Les màquines han de complir amb els requisits energètics de la classe energètica B o superior, segons la classificació EVA-EMP 3.1b o equivalent.

## II- Màquines de begudes fredes i dispensadors d'aigua

- No es pot dispensar aigua envasada. Com a alternativa, i sempre que sigui possible tècnicament, si es vol oferir aigua s'han d'instal·lar fonts o dispensadors d'aigua connectats a xarxa. Aquest dispensadors d'aigua en cap cas poden dispensar gots de plàstic d'un sol ús.
- Com a mínim una de les begudes fredes cal que es correspongui amb un producte d'agricultura ecològica o de comerç just o procedir d'empreses d'inserció o centres especials de treball.
- S'ha de valorar l'eficiència energètica de les màquines de begudes fredes, a partir de la classe energètica segons la classificació de l'EU Energy Label (versió revisada d'acord amb el Reglament 2017/1369).

## III- Màquines d'aperitius i aliments

- Com a mínim 2 productes han de ser d'agricultura ecològica o de comerç just o procedir d'empreses d'inserció o centres especials de treball.
- No es pot oferir cap producte sotmès a l'obligatorietat d'etiquetatge OMG perquè conté organismes modificats genèticament, d'acord amb el Reglament 1830/2003/CE del Parlament Europeu i del Consell.
- S'ha de valorar l'eficiència energètica de les màquines refrigerades, a partir de la classe energètica segons la classificació de l'EU Energy Label (versió revisada d'acord amb el Reglament 2017/1369).

## IV- En tots els casos cal que es valori:

- L'ampliació del nombre de productes d'agricultura ecològica, comerç just o procedents d'empreses d'inserció o centres especials de treball més enllà dels mínims requerits.

S'entén com a productes procedents d'agricultura ecològica aquells produïts i comercialitzats d'acord amb l'establert al Reglament (CE) núm. 834/2007, i procedents de comerç just aquells produïts i comercialitzats d'acord amb la Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006).

## **7. CONTRACTACIÓ DE SERVEIS DE GESTIÓ D'EQUIPAMENTS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL I D'ALTRES AMBIENTALMENT SINGULARS**

Els equipaments d'educació ambiental i impuls de la cultura de la sostenibilitat tenen per missió específica: *Incrementar i consolidar el compromís de la ciutadania amb l'impuls de la cultura de la sostenibilitat (viure bé sense fer malbé).*

Els seus objectius són:

- Actuar com a altaveu i motor d'impuls territorial dels programes i accions educatives municipals en matèria de sostenibilitat.
- Esdevenir espais d'intercanvi i punt de referència en matèria de sostenibilitat amb una carta de serveis, activitats i recursos que es facin extensius en tot el territori.
- Contribuir al treball en xarxa amb els agents socials, cívics, educatius, ambientals del territori, amb la resta d'aules ambientals i equipaments de ciutat i amb la Direcció d'Estratègia i Cultura de Sostenibilitat (DEiCS).

Els equipaments ambientalment singulars són aquells que, sense tenir necessàriament una missió directament relacionada amb la cultura de la sostenibilitat, integren de forma transversal o finalista aquesta missió en el propi disseny de l'edifici o bé en el seu funcionament regular. Entre d'altres són considerats com a tals:

- a) Tots aquells edificis que incorporin estratègies bioclimàtiques per a la reducció de la demanda energètica (coberta verda, proteccions solars dinàmiques, cobertes fredes/reflectants, xemeneies solars o utilització d'atris, entre d'altres, per a ventilació natural, etcètera.)
- b) Tots aquells edificis que comptin amb sistemes de climatització singulars o no convencionals (bomba de calor geotèrmica, bigues fredes, etcètera.)
- c) Edificis amb Certificació LEED Gold o Platinum
- d) Edificis amb Certificació BREEAM Excel·lent o Excepcional
- e) Edificis amb mínim una qualificació energètica A en *Consum d'Energia Primària No Renovable* i B en els indicadors parcials de demanda de refrigeració i calefacció en l'etiqueta de certificació d'eficiència energètica.

L'òrgan de contractació de les licitacions de gestió d'aquest tipus d'equipaments ha d'assenyalar la seva rellevància ambiental i incorporar una clàusula específica d'aplicació de criteris ambientals en la gestió del centre.

## 7.1 Per equipaments d'educació ambiental d'àmbit de ciutat

### I. Aspectes generals

En totes les compres i la subcontractació de serveis vinculades a la gestió del centre, l'adjudicatari ha d'aplicar criteris de sostenibilitat tal com s'especifiquen a les Instruccions tècniques de sostenibilitat en la contractació municipal que es troben al següent enllaç:

[http://www.ajsosteniblebcn.cat/ca/normativa-interna-i-marc-legal\\_1426](http://www.ajsosteniblebcn.cat/ca/normativa-interna-i-marc-legal_1426)

En tant que es tracta d'un equipament de la ciutat ambientalment emblemàtic, l'aplicació de les instruccions cal que es faci amb el màxim d'ambició possible en cada cas, és a dir, cal que incorpori el màxim de criteris dels assenyalats en cada cas. A tal efecte, l'adjudicatari ha de

complimentar per cada servei contractat, la llista de control corresponent indicant els criteris aplicats (veure annex 3 del DECRET D'ALCALDIA S1/D/2017-1271 DE 24 d'abril, de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona).

Així mateix, l'adjudicatari ha de garantir un elevat nivell de bona gestió ambiental en totes les activitats de gestió del centre que li corresponen i de les pràctiques de treball de les persones que componen l'equip tècnic.

A tal efecte i en un termini màxim de 3 mesos des de l'adjudicació del contracte, l'empresa ha de presentar al responsable del contracte per tal que ho validi, informació sobre la gestió i les bones pràctiques ambientals: mesures d'estalvi i eficiència energètica, estalvi d'aigua, consum de productes reciclats, amb certificació ecològica o garanties de procedència, i prevenció i bona gestió de residus.

De forma específica ha d'aplicar les versions vigents de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació* en l'elaboració i contractes de producció de material divulgatiu, de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en les exposicions* en el disseny i producció de les exposicions i de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació*, en tots els serveis de càtering que es puguin requerir durant el període de duració del contracte, així com la resta d'instruccions en totes aquelles compres o subcontractacions de serveis que hi estiguin relacionats.

Com a conseqüència de l'aplicació de les mateixes instruccions, i de la seva aplicació de màxims en tant que equipament emblemàtic, l'adjudicatari ha de fer servir internament com a material de treball, paper 100% reciclat exclusivament.

## II. Aspectes particulars

L'òrgan de contractació ha d'incorporar en els plecs tots aquells elements que de forma específica siguin pertinents en relació a qualsevol altra instrucció, de forma anàloga a com s'han assenyalat en l'apartat anterior, o fins i tot aspectes que vagin més enllà d'aquests, quan la singularitat de l'equipament o les particularitats del centre objecte de contracte així ho requereixi.

Igualment pot no incorporar algun dels aspectes assenyalats de forma específica quan no siguin pertinents per les característiques del centre o servei, objecte del contracte.

En aquells casos de centres o serveis d'educació ambiental que s'ubiquen en espais o equipaments que disposen ja d'una entitat gestora pròpia, cal que l'òrgan de contractació del servei d'educació ambiental, juntament amb l'adjudicatari de l'equipament on s'ubica, vetllin per coordinar les actuacions relacionades amb la gestió ambiental general del centre.

### **7.2 Per equipaments d'àmbit de districte**

L'empresa adjudicatària ha d'acordar amb la unitat promotora els criteris de sostenibilitat a aplicar en les compres i la subcontractació de serveis, segons les característiques del propi equipament i en base als recursos disponibles.

### 7.3 Per equipaments ambientalment singulars

En tant que la gestió ambiental d'aquests equipaments ha de ser també exemplar, i que aquesta exemplaritat s'ha de visualitzar per part dels usuaris, la unitat promotora ha d'incorporar:

- Tots els criteris ambientals assenyalats com a obligatoris en els apartats 5 i 6 de l'annex IV d'aquesta instrucció, als quals cal que s'hi afegeixi l'obligatorietat que l'empresa adjudicatària:
  - o Dediqui un mínim del 30% de la seva programació a activitats d'impuls de la cultura de la sostenibilitat sigui de forma transversal o finalista, inclosa la participació activa a la Marató d'Energia de l'Ajuntament o altres iniciatives anàlogues que es puguin plantejar.

En el cas d'equipaments temàtics amb una programació d'activitats molt definida de caràcter obligatori (com seria el cas dels Centres Esportius Municipals) aquest 30% s'ha de comptabilitzar només respecte altres activitats fora del programa de serveis (en el cas del CEM, fora de les activitats de tipus esportiu que es puguin programar al centre)

- o En cas de programar grans esdeveniments: Elabori plans d'ambientalització
  - o En cas de cessió d'espais: Vetlli per les bones pràctiques ambientals (BPA) de les entitats beneficiàries
  - o En cas de botiga-llibreria: Inclogui com a mínim 1 criteri ambiental de cada apartat
  - o En cas de serveis de bar-restauració: es compleixi amb tots els criteris ambientals referits a origen i qualitat dels productes.
  - o En cas de serveis de vending: s'inclogui el compliment del criteri 6.3.IV.
- En general: dur a terme activitats de difusió d'un ús ambientalment correcte per part d'usuaris i visitants, que ha d'incloure obligatòriament la disposició de rètols per l'estalvi de l'aigua, de l'energia i la correcta selecció dels residus.

### 7.4 Memòria anual

La memòria anual ha de recollir en un capítol específic la informació dels serveis subcontractats, dels criteris ambientals aplicats i incorporar adjuntes les llistes de control corresponents.

La memòria d'activitats ha de recollir igualment una bateria d'indicadors bàsics d'activitat per incorporar a la Memòria de sostenibilitat de la ciutat.

## 8. SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte ha de supervisar que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs.

Mentre no es disposi d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible han de requerir anualment informació a les àrees/gerències/districtes/instituts municipals sobre les noves contractacions de gestió d'equipaments municipals.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible poden sol·licitar a la unitat promotora del contracte la informació addicional relacionada amb el seguiment d'aquesta instrucció.

## 9. DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Aquesta instrucció no és aplicable als expedients de contractació iniciats abans de la seva entrada en vigor. A aquests efectes, s'entén que els expedients de contractació s'han iniciat si s'ha publicat la convocatòria corresponent del procediment d'adjudicació del contracte.

Tampoc és aplicable a les bases de gestió cívica que s'hagin aprovat abans de la seva entrada en vigor ni als convenis que es formalitzin en la seva aplicació.

## 10. ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor el dia següent de la seva publicació a la Gasetta Municipal.

## ANNEX I: Instruccions i guia municipals

### [Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat a la contractació:](#)

- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el paper
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en exposicions
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en esdeveniments
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la neteja i la recollida selectiva de residus d'edificis
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en projectes d'obres
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el subministrament d'electricitat

- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els equips informàtics
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els productes tèxtils
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el mobiliari d'oficina
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació

[Instrucció d'Alcaldia en relació a l'aigua envasada i l'ús de gots de plàstic - i altres elements de plàstic- d'un sol ús en les dependències i serveis municipals](#)

[Guia de contractació pública ambiental](#)

[Guia bàsica d'eficiència energètica en edificis municipals](#) de l'Agència de l'Energia de Barcelona



## ANNEX II: Informació de serveis ambientals i aspectes quotidians ambientals

### RECURSOS DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

#### Educació ambiental

- [Programes d'educació i sensibilització ambiental](#)
- Barcelona + Sostenible - Fam xarxa per una cultura de sostenibilitat (*hipervincle pendent*)
- [Equipaments municipals d'educació ambiental](#)
- [Aules Ambientals de districte](#)

#### Residus

- [Reutilització de recursos \(Residu Zero\)](#)
  - o Servei de vaixella reutilitzable
- [Recollida selectiva de residus municipals](#)
  - o Xarxa de punts verds de la ciutat de Barcelona

#### Energia

- [Marató d'estalvi energètic](#)

#### Mobilitat sostenible

- [Bicing: transport públic individual amb bicicleta](#)
- Transport públic a Barcelona
  - o [Xarxa de bus i metro](#)
  - o [Servei de tramvia](#)
- Aparcament a l'espai públic: el sistema d'estacionament regulat de Barcelona
  - o [Àrea Resident](#), [Àrea Verda](#), [Àrea Blava](#)
- Vehicle elèctric i vehicles de baixes emissions:
  - o [Bonificació de l'IVTM](#)
  - o [Targeta de vehicle elèctric](#)

#### Esdeveniments

- Guia "[Fem pinya contra el canvi climàtic](#)"

## PROGRAMES COL·LABORATIUS

- [Renova la teva roba](#)
- [Renova la teva roba jove](#)
- [Renova les teves joguines](#)

## DIES I SETMANES DE RELLEVÀNCIA AMBIENTAL

<b>Dia de rellevància ambiental</b>	<b>Data/ Observacions</b>
Dia Mundial de l'Educació Ambiental	26/01
Marató d'estalvi energètic	Febrer
Dia del consum responsable	15/03
Dia mundial de l'aigua- Aiguart	22/03
Dia de la bicicleta	Canvia cada any Inicialment previst 4 de juny (2020), finalment es farà a la tardor (en marc de l'Obrim carrers d'octubre)
Setmana sense Soroll	Últim dimecres d'abril
Setmana de la Natura- DM del Medi Ambient	Última de maig-primera de juny, 05/06
Dia mundial dels oceans	08/06
Setmana de l'Energia	Última quinzena de juny
Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura- DM sense cotxes	22/09
Claqueta i acció - Suncine	Novembre- febrer
Setmana Prevenció de Residus	Mitjans-finals de novembre
Renova la teva roba	Edició primavera (maig) i edició tardor (novembre)
Renova Joves	
Renova Joguines	

Consum responsable- Dia sense Compres	Al voltant de nadal
---------------------------------------	---------------------

## ANNEX III – Format etiquetes identificatives dels bujols recollida selectiva de residus en edificis municipals

Les etiquetes dels bujols de recollida selectiva han de tenir el següent format (text, color i pictogrames) segons les diferents fraccions de residus a recollir:

### Envasos de plàstic llaunes i brics



Envasos  
de plàstic



Llaunes



Brics

### Orgànica



Restes  
de menjar



Taps  
de suro



Restes  
de plantes  
i herbes

## Paper



Papers,  
diaris  
i revistes



Cartró  
plegat

## Vidre



Ampolles  
de vidre



Pots  
de vidre

## Rebuig

### Tot el que no es recicla



Papers  
i plàstics  
bruts



Bolquers



Restes  
d'escombrar

## ANNEX IV – Llistat dels criteris ambientals d'aplicació en els contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments de titularitat municipal

Marcat en color  els criteris que es consideren prioritaris a aplicar i garantir-ne el compliment, en cas que el contracte contempli les tasques on s'insereix.

La resta de criteris poden incorporar-se progressivament en contractes futurs.

<b>5</b>	<b>Criteris ambientals per a la gestió d'equipaments municipals</b>
<b>5.1</b>	<b>Informació i atenció ciutadana i tasques administratives generals</b>
5.1.I	Qualitat ambiental del paper: 100% reciclat
5.1.II	Atendre qualsevol requeriment de col·laboració del Districte en la divulgació d'informació de temes ambientals bàsics
<b>5.2</b>	<b>Activitats</b>
5.2.I	Compromís de programació d'activitats ambientals: pròpies, del catàleg de recursos de la Direcció d'Estratègia i Cultura de Sostenibilitat o conjuntes amb els equipaments d'educació ambiental municipals
5.2.II	Exposicions
	<u>Disseny de l'exposició, materials i elements d'il·luminació</u>
	Noves adquisicions de materials: - Fusta i materials de fusta: amb certificat de gestió forestal sostenible - Elements d'il·luminació: de la màxima eficiència energètica disponible al mercat, com a mínim de classe A i preferentment de tipus LED
	Bones pràctiques: - Reutilització de materials existents - Configuració dels equips i instal·lacions que consumeixen energia amb sistemes actius d'estalvi - Ús de materials amb ecoetiqueta, d'ecodisseny, reciclat, compostable
	<u>Muntatge i desmuntatge de l'exposició</u>
	Correcta gestió dels residus generats durant el procés de muntatge i desmuntatge

	<p>Bones pràctiques ambientals:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Aprofitament dels materials expositius i recursos existents.</li> <li>- Ús de pintures, vernissos, coles, esprais i altres de baix impacte, ecoetiquetats.</li> </ul>
5.2.III	Esdeveniments
	Actuacions de prevenció i implantació de la recollida selectiva de residus
	Elaboració d'un pla d'ambientalització per projectes de grans esdeveniments
<b>5.3</b>	<b>Gestió d'espais</b>
	Elaboració d'un recull de bones pràctiques ambientals del centre
	Vetllar per a que l'entitat beneficiària de la cessió o lloguer doni compliment a les BPA
<b>5.4</b>	<b>Suport a entitats</b>
	Facilitar a les entitats vinculades al centre el contacte amb l'Aula ambiental de districte i altres Equipaments municipals d'educació ambiental
<b>5.5</b>	<b>Disseny i producció de material imprès</b>
	<p>En suport paper:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- En paper 100% reciclat</li> <li>- Preimpressió digital, Computer to Plate (CtP)</li> </ul>
	<p>En suport plàstic:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- monomaterial per facilitar la reutilització i el reciclatge, o de plàstic reciclat</li> </ul>
<b>5.6</b>	<b>Disseny de material digital, manteniment i dinamització web i xarxes socials</b>
	<p>Optimització ambiental del disseny, per exemple:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Protocols d'accessibilitat en línia i que incentivi la lectura en línia</li> <li>- Promoció de lectura en línia i accés per capítols</li> <li>- Versió imprimible simplificada</li> </ul>
<b>5.7</b>	<b>Neteja i manteniment dels espais</b>
5.7.I	Qualitat ambiental dels productes i articles de neteja

	Productes bàsics de neteja amb requisits de compostos químics(ecoetiqueta)
	Paper higiènic, eixugamans i altres de cel·lulosa 100% reciclada
5.7.II	Manteniment general
	Compliment del Protocol de la Direcció de Logística i Manteniment de l'Ajuntament de Barcelona vigent
	Bones pràctiques ambientals <ul style="list-style-type: none"> <li>- En climatització, il·luminació i altres equips consumidors d'energia del centre</li> <li>- En l'ús i manteniment de les instal·lacions d'aigua</li> <li>- En la neteja: programació de tasques i horaris</li> </ul>
5.7.III	Gestió de residus
	Sistema de recollida selectiva per: paper i cartró, envasos lleugers, vidre, matèria orgànica i rebuig, amb bujols identificats segons etiquetes annexes.
	Recollida selectiva d'altres fraccions (documents, piles i bateries, cartutxos de tinta i tòners, etc.)
<b>5.8</b>	<b>Subcontractació de serveis i obres</b>
5.8.I	Serveis
	Elaboració d'un recull dels requeriments ambientals per serveis subcontractats.
	Recomanar l'aplicació de la guia "Fem pinya contra el canvi climàtic" per organització d'activitats, talleristes, etc.
5.8.II	Obres
	En contractes d'execució d'obres:  Compliment del Decret de Manual de qualitat de les obres a la ciutat de Barcelona, implantació i incidència de l'espai públic i els seus annexos
	En obres que incorporin fusta:  Fusta amb certificat de gestió forestal sostenible
<b>5.9</b>	<b>Subministraments generals</b>
	Compromís de contractar l'energia elèctrica amb una comercialitzadora amb classe "A" segons els criteris de la CNMC, que comercialitzi energia renovable amb garantia d'origen certificada.



<b>5.10</b>	<b>Dotació de mitjans</b>
5.10.I	Equips informàtics
	<p>Noves adquisicions amb requeriments mínims:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Equips energèticament eficients (l'Energy Star o equivalent)</li> <li>- Fotocopiadores i equips multifunció: Idoneïtat tècnica per imprimir en paper 100% reciclat (norma EN 12281 o equivalent) i impressió, còpia i escanejat a doble cara automàtica</li> </ul>
	<p>Equips vells en desús:</p> <p>Garantia de correcta gestió (normativa RAEE)</p>
	<p>Altres característiques ambientalment positives</p> <p>Ergonomia, soroll, limitació d'emissió de substàncies nocives, als consumibles d'impressió, etc.</p>
	<p>Altres bones pràctiques</p> <p>Donació d'equips en desús i bon estat a organitzacions sense ànim de lucre.</p>
5.10.II	Vestuari
	<p>Requeriments mínims pel vestuari amb imatge institucional municipal:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Garanties de respecte dels drets bàsics de l'Organització Internacional del Treball</li> <li>- Limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final</li> <li>- Desinstitucionalització de les peces en desús i gestió correcta per reaprofitament, reutilització o reciclatge</li> </ul>
	<p>Altres requeriments ambientals: procedència ecològica de les fibres de les peces de cotó, percentatge reciclat de les fibres sintètiques, etc.</p>
5.10.III	Mobiliari d'oficina
	<p>Noves adquisicions amb requeriments mínims:</p> <p>Mobiliari de fusta o productes derivats amb certificat de gestió forestal sostenible</p>
	<p>Altres requeriments ambientals</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Mobiliari de fusta reciclada amb certificació o mobiliari de segona mà</li> <li>- Baix contingut en formaldehid, limitació de substàncies tòxiques, ecodisseny, etc.</li> </ul>

<b>5.11</b>	<b>Memòria anual</b>
	Capítol específic que reculli la informació ambiental dels serveis subcontractats

<b>6</b>	<b>Criteris per serveis dins d'equipaments o espais de titularitat municipal que poden ser objecte de contracte diferenciat</b>
<b>6.1</b>	<b>Botiga-Llibreria</b>
6.1.I	Per articles en general
	Aplicació de criteris d'ecodisseny (ecoetiquetes tipus I); produïts amb materials d'origen reciclat, materials d'origen renovable i compostable, materials menys contaminants, etc.
	De comerç just; fabricats per empreses del tercer sector
6.1.II	Per articles determinats
	<u>Articles de fusta</u> : articles de fusta autòctona; elaborats de manera artesanal; amb garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles en articles de fustes exòtiques o tropicals.
	<u>Productes tèxtils</u> : articles procedents de comerç just; articles de cotó i fibres naturals procedents d'agricultura ecològica; articles de fibra sintètica amb contingut de fibra reciclat; articles amb garanties de limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final
	<u>Aliments</u> : aliments procedents d'agricultura ecològica i/o de comerç just
6.1.III	Bosses
	Oferir bosses reutilitzables
	Alternativament: bosses de paper 100% reciclat
6.1.IV	Articles de marxandatge que fomentin comportaments sostenibles com la reutilització, l'eficiència energètica o les energies renovables
<b>6.2</b>	<b>Serveis de bar i restauració</b>
6.2.I	Origen i qualitat dels productes
	Oferta d'aigua de xarxa en gerres
	Cafè i/o sucre d'agricultura ecològica i/o de comerç just

	Productes d'agricultura ecològica i/o de comerç just a l'oferta de te, infusions i xocolata soluble
	Productes d'agricultura ecològica a l'oferta de làctics, begudes vegetals, suc, begudes fresques, rebosteria dolça, galetes, aperitius salats i fruita seca.
6.2.II	Vaixella, coberteria i parament de taules
	Prohibit l'ús regular d'articles de plàstic d'un sol ús; en cas de serveis per endur, safates i gots compostables
	Articles de parament d'un sol ús de paper 100% reciclat
6.2.III	Serveis de càtering
	Safates, plats, gots/tasses i coberts reutilitzables
	Aigua de subministrament urbà i servida en gerres. Només embotellada l'aigua amb gas o de mineralització especial i en envàs de vidre
	Tovalles de paper d'un sol ús i tovallons de paper 100% reciclat
	Cafè d'agricultura ecològica i comerç just
	Com a mínim la llet o una beguda vegetal o un suc d'agricultura ecològica; valoració d'oferta addicional de productes d'agricultura ecològica.
	Com a mínim un producte de rebosteria dolça o salada d'agricultura ecològica; valoració d'oferta addicional de productes d'agricultura ecològica.
	Alternativament (a valorar seguint els criteris anteriors): Incorporar a l'oferta una opció de càtering ecològic.
<b>6.3</b>	<b>Serveis de vending (inclosos dispensadors d'aigua)</b>
6.3.I	Màquines de begudes calentes
	Servei de got opcional, si és possible, amb un cost afegit pel lliurament de got
	Cafè d'agricultura ecològica i de comerç just
	Sucre, cacau i te d'agricultura ecològica
	Valoració de l'eficiència energètica de les màquines: classe B o superior, segons EVA-EMP 3.1b
6.3.II	Màquines de begudes fredes i dispensadors d'aigua
	<u>Aigua</u> : Instal·lació de dispensadors connectats a xarxa; sense gots de plàstic d'un sol ús; retirar progressivament la venda d'aigua envasada.

	Com a mínim una beguda d'agricultura ecològica, o de comerç just o d'empreses d'inserció o centres especials de treball
	Valoració de l'eficiència energètica de les màquines, segons EU Energy Label
6.3.III	Màquines d'aperitius i aliments
	Com a mínim tres productes d'agricultura ecològica o de comerç just
	Cap oferta d'un producte sotmès a l'obligatorietat d'etiquetatge OMG
	Valoració de l'eficiència energètica de les màquines, segons Eu Energy Label
6.3.IV	En tots els casos
	Valoració de l'ampliació del nombre de productes d'agricultura ecològica, comerç just o procedents d'empreses d'inserció o centres especials de treball més enllà dels mínims requerits

<b>7</b>	<b>Contractació de serveis de gestió d'equipaments d'educació ambiental i d'altres ambientalment singulars</b>
<b>7.1</b>	<b>Per equipaments d'educació ambiental d'àmbit de ciutat</b>
7.1.I	Aspectes generals
	Incorporació del màxim possible de criteris de sostenibilitat en totes les compres i la subcontractació de serveis, tal com s'especifiquen a les Instruccions tècniques de sostenibilitat en la contractació municipal
	Com a mínim cal garantir: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ús de paper 100% reciclat.</li> <li>- Informació sobre la gestió i bones pràctiques ambientals en: estalvi i eficiència energètica, estalvi d'aigua, consum de productes reciclats, amb certificació ecològica o garanties de procedència i prevenció i bona gestió de residus</li> </ul>
	<u>Serveis subcontractats</u> : aplicació de la Instrucció tècnica corresponent en contractes de <ul style="list-style-type: none"> <li>- Elements de comunicació</li> <li>- Exposicions</li> <li>- Serveis de càtering</li> </ul>
7.1.II	Aspectes particulars

	<p>Incorporació de tots aquells elements que de forma específica siguin pertinents en relació a qualsevol altra instrucció</p> <p>No incorporació de tots els aspectes que de forma específica no siguin pertinents.</p>
<b>7.2</b>	<b>Per equipaments d'àmbit de districte</b>
7.2.I	Acord sobre els criteris de sostenibilitat a aplicar en les compres i la subcontractació de serveis, segons les característiques del propi equipament i en base als recursos disponibles
<b>7.3</b>	<b>Per equipaments ambientalment singulars</b>
7.3.I	<p>Tots els criteris ambientals assenyalats com a obligatoris pels apartats 5 i 6, als quals cal afegir l'obligatorietat que l'empresa adjudicatària:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- dediqui un mínim del 30% de la seva programació a activitats d'impuls de la cultura de la sostenibilitat sigui de forma transversal o finalista, inclosa la participació activa a la Marató d'Energia de l'Ajuntament, o iniciatives anàlegs que es puguin platejar.</li> <li>- En cas de programar grans esdeveniments: Elabori plans d'ambientalització</li> <li>- En cas de cessió d'espais: Vetlli per les BPA de les entitats beneficiaries</li> <li>- En cas de botiga-llibreria: Inclogui com a mínim 1 criteri ambiental de cada apartat</li> <li>- En cas de serveis de bar-restauració: es compleixi amb tots els criteris ambientals referits a origen i qualitat dels productes.</li> <li>- En cas de serveis de vending: s'inclogui el compliment del criteri 6.3.IV.</li> </ul>
7.3.II	En general: dur a terme activitats de difusió d'un ús ambientalment correcte per part d'usuaris i visitants, que ha d'incloure obligatòriament la disposició de rètols per l'estalvi de l'aigua, de l'energia i la correcta selecció dels residus
<b>7.4</b>	<b>Memòria anual</b>
7.4.I	Capítol específic que reculli la informació dels serveis subcontractats i dels criteris ambientals aplicats, amb les llistes de control corresponents adjuntades
7.4.II	Recull d'indicadors bàsics d'activitat per incorporar a la Memòria de sostenibilitat de la ciutat